

Handläggare: Inger Nilsson
Telefon: 508 23 305

Rapport från tillsyn av Ungdomsnätet 2008

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning har den 6 november 2008 gjort tillsyn på Ungdomsnätet, Aprilgatan 12 i Midsommarkransen. Närvarande vid tillsynen var från Ungdomsnätet föreståndaren Leif Åsbrink och från stadsdelsförvaltningen biträdande enhetschef Vynn Hertzman-Ericsson och administrativa sekreteraren Inger Nilsson.

Föregående löpande tillsyn gjordes den 22 oktober 2007.

Särskild tillsyn i enlighet med ett nationellt regeringsuppdrag genomfördes av länsstyrelsen i maj 2007 och har följts upp med ytterligare ett besök och skriftväxling med verksamheten. Länsstyrelsen avslutade tillsynen i juni 2008 med bedömningen att verksamheten åtgärdat de brister som gällde dokumentation och kontroll av personal. Ungdomsnätet bedömdes dock behöva ägna fortsatt uppmärksamhet åt frågan om handledning, om vilken det rådde olika åsikter bland personalen. Länsstyrelsen överlämnade till stadsdelsnämnden att fortsätta följa Ungdomsnätets utveckling.

Verksamheten

Ungdomsnätet är en dagbehandlingsenhet för pojkar med utagerande beteende eller störningar av inåtvänd karaktär. Verksamheten har funnits sedan 1991. Inskrivningsåldern ändrades för något år sedan till att ta emot ungdomar från 12 års ålder mot tidigare 14 år. Den övre åldersgränsen är 20 år. Ungdomar med psykosor eller aktivt missbruk tas inte emot.

Huvudman är AB Ungdomsnätet, som ägs av grundaren och f.d. föreståndaren Lennart Borg tillsammans med nuvarande föreståndaren Leif Åsbrink och ytterligare två personer som också arbetar i verksamheten.

Ungdomsnätet har ramavtal med Stockholms stad, men tar emot ungdomar även från andra kommuner.

Utöver behandlingsverksamheten driver Ungdomsnätet också träningsboende för ungdomar (se nedan). Man erbjuder också boendestöd för ungdomar och vuxna som bor i egna lägenheter.

Lokaler

Kontorslokaler, kök, hygienutrymmen samt samtals- och samlingsrum finns i en vindsvåning i en äldre fastighet på i Midsommarkransen. Hiss saknas, varför lokalerna är inte tillgängliga för personer med rörelsehinder. Den lokal som tidigare användes för skolundervisning har avvecklats, eftersom Ungdomsnätet inte längre har någon undervisning i egen regi.

Ungdomarna

De flesta av pojkarna är 14-15 år när de kommer till Ungdomsnätet. Det är sällan som någon som är 18 år eller äldre skrivs in. Majoriteten bor i föräldrahemmet, men en del har erfarenheter av kortare placeringar i familjehem eller på § 12-hem. Nästan alla har misslyckats med sin skolgång trots försök med liten klass, specialskola etc. Majoriteten av pojkarna har någon neuropsykiatrisk diagnos, t.ex. ADHD, och är utagerande. En del av de äldre pojkarna har missbrukat och/eller begått brott, men kategorin med missbruk eller kriminalitet har minskat under de senaste åren.

För eventuell medicinering, på grund av t.ex. neuropsykiatriska funktionshinder, ansvarar föräldrarna.

I november 2008 är fem ungdomar i åldrarna 14-17 år inskrivna, en från Stockholm och de övriga från Huddinge kommun.

Innehåll i verksamheten

Ledord för verksamheten är kontinuitet, trygghet, stadga och uthållighet. Personalen ska bry sig om, lyssna på och vara engagerade i ungdomarna så att de kan nå målet att gå vidare till gymnasiet. Om det är mer aktuellt för pojken att börja arbeta försöker Ungdomsnätet knyta kontakter med arbetsgivare.

Behandlingstiden varierar från sex månader till tre år med ett genomsnitt på ett och ett halvt år. Förtida utskrivningar beror nästan alltid på narkotikamissbruk. Efter utskrivningen har ungdomarna utslussningskontakt i samarbete med socialtjänsten.

Ungdomarna förväntas delta i behandlingen måndag-fredag kl. 9-16. Alla har en kontaktperson, som vardera ansvarar för två ungdomar.

Vid inskrivningsmötet görs en handlingsplan tillsammans med socialtjänsten, som sedan medverkar i de månatliga uppföljningarna av planen. Handlingsplanen tjänar som grund för det schema som beskriver vad den enskilde individen ska arbeta med.

En stor del av behandlingen handlar om miljöterapi på individuell basis, eftersom ungdomarna ”triggar” varandra när de är i grupp. Ibland deltar dock två eller fler ungdomar i samma aktivitet. Aktiviteterna inriktas mycket på att ungdomarna ska träna sig på att vistas bland och umgås med andra människor, t.ex. genom att gå ut och fika eller besöka museer. Alla aktiviteter som görs tar lång tid att förbereda och lång tid att följa upp. Kvällstid finns inga schemalagda aktiviteter, men det förekommer att pojkarna ändå gör något då tillsammans med sin kontaktperson. De pojkar som fyllt 17 år har möjlighet att övningsköra genom Ungdomsnätet.

Sex timmar per vecka är avsatta till undervisning i vanliga skolämnen. Tidigare hade Ungdomsnätet egen skola med två lärare, men enligt nya bestämmelser kan man verksamheten inte längre anställa egna lärare. Ungdomarna går därför sedan höstterminen 2008 i ESS-gymnasiet Tornet på Södermalm. Även grundskole-eleverna går i denna skola, eftersom den trots sitt namn även tillhandahåller lektioner på grundskolenivå.

Tidigare hade ungdomarna schemalagd motion varje vecka i form av innebandy och boxning, men detta har tagits bort eftersom ungdomarna hade svårt att ta in och rätta sig efter instruktioner. De resor som man tidigare ibland gjorde med ungdomarna har också lagts ned efter en resa som saboterades av en av deltagarna. Nu får pojkarna istället åka på individuella resor, t.ex. till Göteborg eller Kolmården, tillsammans med sina kontaktpersoner.

Under skolloven fortsätter de individuella aktiviteterna och familjesamtalen.

Olika former av psykoterapi ges utifrån vad de enskilde behöver och kan tillgöra sig. Föreståndaren, som har grundläggande psykoterapiutbildning har samtal med pojkarna en gång i vecka under en halvtimme. Familjesamtal hålls tätare än tidigare, nu varannan vecka mot tidigare var tredje, med deltagande av antingen hela familjen eller endast föräldrarna. Färdighetsträning enligt ART ingår (dock ej hela ART-programmet) liksom konsekvensprogram om brott och våld. Information om droger och missbruk ges i samarbete med Maria Ungdom. Sexualkunskap ges nu individuellt sedan försök med gruppundervisning misslyckats. Den mansgrupp som planerades vid förra tillsynsbesöket blev av olika orsaker inte av. Övriga tid används till nätverksmöten, möten med socialtjänsten etc.

De flesta som kommer till Ungdomnätet har redan genomgått neuropsykiatrisk utredning. De som inte är utredda men bedöms behöva bli det kan få utredningen gjord genom den konsult som Ungdomsnätet anlitar.

Som uppmuntran till ungdomarna används ibland ett belöningssystem där poäng sätts på områden som närvaro, uppförande, språk etc. Systemet fungerar dock inte med alla ungdomar, utan kontaktpersonen får avgöra för vilka det ska tillämpas.

Drogpolicy

Vid inskrivningen ställs frågor om droganvändning och under tiden som ungdomarna deltar i verksamheten ska de, utom de där det av olika skäl bedöms onödigt, lämna urinprov för drogkontroll varje vecka. Om provet är positivt ska pojken ifråga stängas av från gemensamma aktiviteter och från skola och istället tas omhand individuellt av sin kontaktperson. Vid behov ska Maria ungdom eller "Minimaria" på Huddinge sjukhus kontaktas för avgiftning, information och samtal. Två negativa prover måste lämnas med en veckas mellanrum innan pojken får börja fullt ut i verksamheten igen. För närvarande görs drogtester varannan vecka, eftersom ingen av de nu placerade ungdomarna har drogproblem.

Personal

Föreståndaren, Leif Åsbrink, är socionom med ledarskapsutbildning samt steg 1-kompetens i psykoterapi. Sedan föregående tillsyn har personalstyrkan förändrats på så sätt att de två lärarna och två kontaktpersoner slutat sina anställningar. Kvar öppenvårdsverksamheten finns nu, förutom föreståndaren, ytterligare en socionom samt en person som inte har någon formell utbildning men som håller på att utbilda sig i ART. Den kontaktperson som haft hand om träningslägenheterna är uppsagd och kommer att sluta inom kort. Föreståndaren tar då över hans arbetsuppgifter.

Om beläggningen ökar igen kommer nyanställningar att göras. Då kommer högre krav på utbildning ställas för att täcka de nya behov av kunskap som finns i och med att problemen hos ungdomarna har förskjutits från missbruk och kriminalitet till neuropsykiatrisk problematik. Tidigare fanns såväl t.ex. mentalskötare som utbildade personer anställda, men framöver kommer man huvudsakligen att rekrytera socionomer etc.

Sedan länsstyrelsen uppmärksammade frågan om registerkontroll har den befintliga personalen kontrollerats. Vid nyrekrytering framöver kommer kontroll att ske genom att personen ifråga ska uppvisa utdrag ur belastningsregistret.

Kompetensutveckling

Verksamheten satsar mycket på internutbildning i olika frågor. Under 2008 har den neuropsykiatriska konsulten haft internutbildning för personalen om neuropsykiatri. Missbrukskonsult finns som handleder personal och samtalar med ungdomarna.

Hela personalgruppen har handledning en timme per vecka med konsult som är utbildad på Erica-stiftelsen. Samma handledare har medvetet använts under en följd av år, då verksamheten anser det vara en bra metod att få till stånd en kontinuerlig utveckling av medarbetarnas kunskande.

Individuell handledning ges en halv timme per vecka av terapeut som har psykoterapiutbildning från Ericastiftelsen.

Individuell kompetensutvecklingsplan görs upp vid de årliga utvecklingssamtalen. En av medarbetarna går f.n. psykoterapiutbildning steg 1. För närvarande innefattar planerna att flera medarbetare går på steg 1-utbildning.

Den konflikt om handledning, kompetensutveckling mm som länsstyrelsen tidigare uppmärksammat har retts ut och är inte längre aktuell.

Dokumentation

Länsstyrelsen uppmärksammat vid sin tillsyn att den löpande dokumentationen inte fördes på ett korrekt sätt vad gällde datering, signering m.m. Ungdomsnätet har med anledning av detta gått igenom dokumentationssystemet och förändrat den så att den ska motsvara de krav som ställs. Förvaltningen har granskat dokumentationen för fyra av de fem inskrivna ungdomarna.

Handlingar som rör den enskilde sätts in i en pärm för varje person. Pärmerna förvaras i ett låst plåtskåp. I pärmen finns personuppgifter, utredningar och beslut från socialtjänsten, föreståndarens inskrivningsbeslut, genomförandeplan, schema, provsvar, nätverksschema

Anteckningar om behandlingen gjordes tidigare i form av daganteckningar som signerades veckovis och sammanfattades en gång per halvår i en rapport till socialtjänsten. Efter länsstyrelsens påpekanden har verksamheten börjat göra mer formella journalanteckningar som endast avhandlar händelser av betydelse och inte vad som inträffat varje dag.

Journalerna förs digitalt i ett system som kräver inloggning med lösenord.

Uppföljning ska göras var sjätte månad genom intervju enligt formulär med pojkar respektive föräldrar, men detta ligger verksamheten för närvarande efter med.

Kvalitetsarbete

Efter utskrivning görs en strukturerad intervju med ansvarig socialsekreterare. Resultaten av intervjuerna tas upp på personalkonferens och ska sammanställas, men det har man haft svårt att hinna med. Ungdomsnätet funderar på att börja använda samma utvärderingssystem som finns på andra verksamheter med ungdomsinriktning.

Synpunkter och klagomål från pojkar och anhöriga kan lämnas per telefon, mejl eller vid personliga samtal. Föreståndaren har kontakt med alla föräldrar, men har fått få klagomål från dem. En förälder har dock klagat på att uppgifter om henne lämnats till socialtjänsten. Ungdomsnätet menar att uppgifterna lämnades därför att de föll under bestämmelserna i socialtjänstlagen om personalens anmälningsplikt.

Stödboende

Utöver behandlingen driver Ungdomsnätet även ett stödboende med sex lägenheter på olika håll i de södra förorterna. Stödboendet är avsett för ungdomar i åldern 18-20 år som har sysselsättning i form av studier eller arbete. Placering görs med biståndsbeslut från socialtjänsten. Majoriteten av dem som bor i stödbostäderna har inte deltagit i behandling på Ungdomsnätet. Den insats som ges består av kontaktperson fem timmar per vecka. Kontaktpersonen kan vara en anställd vid Ungdomsnätet eller en person som rekryterats utifrån.

För närvarande är fem ungdomar inskrivna i stödboendet. Verksamheten är inte tillståndspliktig, eftersom ingen vård bedrivs av de inskrivna.

Sammanfattande bedömning

Verksamheten har åtgärdat de brister som länsstyrelsen påtalade, men behöver arbeta vidare med innehållet i dokumentationen så att journalföringen blir så strikt som den är tänkt att vara. Uppföljningarna behöver också ägnas mer omsorg så att de kan användas för att utveckla arbetet. I övrigt synes Ungdomsnätet ha gjort vad man kan för att anpassa verksamheten till den förändring som skett i problematiken hos de ungdomar som nu tas emot.